

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: oponent

Autor/ka práce: Michaela Kudrnáčová

Název práce: Multiagentní modelování a jeho využití v sociologii

Vedoucí práce: Petr Soukup

Oponent/tka: Martin Hájek

Navržené hodnocení: C

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Práce má cíle dva: a) „představit a diskutovat možnosti využití multiagentního modelování v empirické sociologii“ a b) „demonstrovat tyto na empiricky kalibrovaném modelu...“. Co se týče prvního cíle, tak ten byl naplněn jen částečně: multiagentní modelování (ABM) bylo představeno v historickém i teoretickém kontextu analytické sociologie, nicméně diskuze jeho využití byla na diplomovou práci velmi stručná a závěry jsou paradoxního charakteru (levný nástroj pro empirické sociology, ale jeho využití je spíše pro teoretické bádání (str. 50)). Druhý cíl, empirická demonstrace, byl splněn také jen částečně, protože na výzkumnou otázku bylo s pomocí vytvořeného modelu odpovězeno jen částečně a v jistém smyslu banálně – je-li většina agentů nakloněna recyklování, potom zvýšení jejich interakcí povede k růstu recyklování. Jak autorka sama uvádí, zajímavější by bylo do modelu vnést další sociologicky relevantní faktory; z mých vlastních zkušeností vím, že to není obtížné.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?
Ano, literatury je dostatek a vztahuje se k tématu.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Byla použita sekundární data z ISSP 2010 v tématu životní prostředí, která byla upravena tak, aby mohla vstupovat do ABM. Škoda, že nebyly do Netloga vloženy i proměnné gender, věk a vzdělání respondentů, protože model by se tím přiblížil více empirické realitě (nejen protože environmentální postoje a chování jsou asociovány s těmito proměnnými, ale i to, že děti spíše napodobují své rodiče, staří lidé nenapodobují své okolí tak snadno, jako mladší apod.). V práci není přiložen kód modelu ani odkaz na jeho veřejnou verzi v databázi Netloga, nelze posoudit jeho kvalitu.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Argumenty autorky jsou dobře ukotvené v literatuře i v datech, nicméně často jsou obecného charakteru, nedostatečně specifické, tudíž z mého pohledu málo přínosné.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?
Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Dobrá. Citační norma je nestandardní. Překlepů je minimum.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).
Od diplomové práce s názvem Multiagentní modelování a jeho využití v sociologii jsem si sliboval, že se dozvím, v jakých oblastech sociologického bádání bylo s úspěchem použito, kde se naopak neosvědčilo, jaký je použitelný software a jaké má přednosti či slabiny. Toto mé očekávání nebylo naplněno, protože práce sice kvalitně, ale velice stručně shrnuje problematiku modelování a v druhé, empirické, části model popisuje bez hlubší interpretace jeho chování. Výsledkem je dojem, že autorka není odbornicí na ABM a víceméně do něj jen nahlédla. Ale můžu se mýlit.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Jsou nějaké konkrétní doklady toho, že ABM zvyšuje sociologické porozumění sociálnímu dění? Nemám na mysli zjednodušené ilustrace segregačních či infekčních procesů, ale simulace, které pomohly pochopit nějaké konkrétní sociální děje.

Celkové hodnocení práce:

Práce svou úrovní splňuje požadavky na diplomovou práci. Protože cíle byly podle mého názoru naplněny jen částečně, navrhuji hodnocení C.

Datum: 21. května 2019

Podpis: